

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΑΗΜΟΣ

Ἀριθμός φύλλου 331

Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 2013

Ὁ ἐκπесμός τῆς δικαιοσύνης

Ἀπό τό βιβλίό τοῦ μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου
“Φωνή θρηνοῦντων ποιμένων”

Οταν ὑπέρτατος νόμος γίνεται ἡ αὐθαιρεσία, ὅταν τά πάθη καταντοῦν ἀποκλειστικός ἐμπνευστής καί ρυθμιστής τῶν κινήσεων τοῦ διοικητικοῦ σώματος, τότε τό αἶσθημα τοῦ δικαίου συμπνίγεται, ἐλαχιστοποιεῖται ἢ στραγγαλίζεται κι ἡ ἄσκησι τῆς δικαιοσύνης μεταμορφώνεται σέ πρωτόγονη κι ἐπικίνδυνη ἐνεργοποίηση ἐνστικτωδῶν παρορμησεων.

Θά ἦταν προσβολή στούς θεσμούς καί στήν ἱστορία, ἄν μιλοῦσε κανεῖς γιά δικαιοσύνη καί γιά εὐρυθμη διαδικασία λειτουργίας της στήν εἰκοσαετῇ περίοδο ἀρχιεπισκοπείας τοῦ κ. Σεραφεῖμ. Ὁ αὐταρχισμός του σέ μιά περίεργη ἀντιπαράθεσι καί σύγκρουσι μέ τό αἶσθημα τῆς ἀνασφάλειας, πού ἦταν θρέμμα τῆς ἀνεπάρκειάς του, γέννησε τήν τραχύτητα καί τήν ἀνευθυνότητα. Τό χρέος τῆς προσεκτικῆς καί ὑπεύθυνης ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης ἀφανίστηκε στό καντράν τῆς ἀρχιερατικῆς του συνειδήσεως. Τά ἐμπαθῆ ἀντανάκλαστικά του ἔγιναν κριτήριο καί οἱ προσωπικοί του στόχοι μοναδικός ρυθμιστής.

Οἱ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μπῆκαν στό περιθώριο. Οἱ Νόμοι τοῦ Κράτους, πού καθορίζουν μέ σαφήνεια τίς διαδικασίες τῶν ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί προσδιορίζουν τίς ποινές, περιφρονήθηκαν προκλητικώτατα. Σέ καμιά περίπτωσι δέν ρωτήθηκαν. Οἱ καθαρές διαδικασίες θεωρήθηκαν ξεπερασμένη μεθοδολογία. Ἡ

έντιμότητα και ή άμεροληψία μπήκαν στο ψυγείο. Ποτέ δέν έγιναν άποδεκτές σάν τρόποι έκφράσεως του έκκλησιαστικού ήθους. Τά νομοθετημένα διοικητικά όργανα της Έκκλησίας λειτούργησαν σάν αγοραίες ομάδες κρούσεως κι άναρχικού άυθορημητισμού. Καταδίκάζαν δίχως νά δικάσουν. Άποφάσιζαν δίχως νά ύποταχτούν σέ κανόνες εύπρέπειας και δικαιοσύνης. Κι όταν άθώωναν κι όταν καταδίκάζαν, δέν είχαν τήν άγωνία μήπως παραβιάζουν τούς άπαράβατους Πατερικούς και Συνοδικούς Κανόνες. Δροϋσαν σάν έξουσιαστές κοσμικής δυνάμεως και σάν άνεξέλεγκτοι διαχειριστές της πατρικής τους περιουσίας.

Οί καθολικοί κανόνες Δικαίου κι έντιμότητας, πού δεσπόζουν άκόμα και στίς ανανάπτυκτες χώρες του πλανήτη μας, παραβιάστηκαν και άθετήθηκαν. Ό σεβασμός της ανθρώπινης προσωπικότητας και του δικαιώματος της άπολογίας του κατηγορουμένου θεωρήθηκαν έμπόδια στην όλοκλήρωση του έργου της συντριβής των άντιφρονούντων. Όλα δούλεψαν μέ τή διαλεκτική του όλοκληρωτισμού. Μέ τόν μηχανισμό έπιβολής της βίας και της θελήσεως του δικτάτορα της Έκκλησίας, πού εκλέχτηκε μέ τή βοήθεια του Δικτάτορα Ίωαννίδη κι επέβαλε στην εύχαριστική κοινότητα τήν ωμή βία και τήν άυθαιρεσία.

Τό προσωπείο των φορέων της έκκλησιαστικής Δικαιοσύνης έφερε τήν πλαστή έτικέττα του υπεύθυνου δικαστή. Πίσω, όμως, άπ' τό προσωπείο κρυβόταν ή τραχύτητα, ή άδιαφορία προς τούς θεσμούς, ή έπιδίωξη ίκανοποίησεως της έμπάθειας της δεσποτικής όλιγαρχίας, ή πρόθεση έξοντώσεως των συλλειτουργών, πού διαφωνούσαν ή πού ύψωναν τή φωνή τους σέ διαμαρτυρία, τό ένδιαφέρον νά άνυψωθούν οί κόλακες, άκόμα κι άν ήταν βαρύτατα ένοχοι.

.....
...Έκεί, όμως, πού ή έκκλησιαστική Δικαιοσύνη έξευτελίστηκε πέρα για πέρα, γιατί ταυτίστηκε μέ τήν άυθαιρεσία και μέ τήν έμπάθεια, ήταν ή περίπτωση των δώδεκα Μητροπολιτών.

Τό 1974 καταδικάστηκαν δίχως νά δικαστούν. Δίχως νά άπαγγελθώ κατηγορία έναντίον τους. Δίχως νά άναζητηθούν μάρτυρες κατηγορίας. Δίχως νά άκουστούν μάρτυρες υπερασπίσεως. Δίχως νά τούς παρασχεθώ τό δικαίωμα νά άπολογηθούν. Σέ μιά και μόνη συνεδρίαση του κολοβωμένου εκείνου σχήματος της δήτην Ίεραρχίας καταδικάστηκαν άναπολόγητοι έννέα Μητροπολίτες. Ό Μητροπολίτης Κοζάνης Διονύσιος, πού ήταν μέλος αύτου του σχήματος, διαμαρτυρήθηκε και είπε: “Δέν άκούσαμε τίς άπολογίες των κατηγορουμένων, δέν θά άκούσουμε τουλάχιστον τίς κατηγορίες;” Καί σέ άλλη στιγμή είπε: “Ό άρχιερατικός μας μανδύας είναι διάτρητος και δέν θά μπορέσει νά καλύψει τίς παρανομίες μας”.

Χαρακτηριστική ήταν ή περίπτωση του Μητροπολίτου Πολυανής και Κιλκισίου Χαρίτωνος. Ό Άρχιεπίσκοπος Σεραφείμ, ένωχλημένος από τίς διαμαρτυρίες του έντιμου Μητροπολίτη, είχε διατάξει άνακρίσεις και είχε όρίσει άνακριτή τόν Πα-

τρών Νικόδημο, άνθρωπο υποχρεωμένο και υποταγμένο σ' αυτόν, γιατί τόν είχε μεταθέσει απ' τή μικρή Μητρόπολη Ζιχνών στην πλούσια Μητρόπολη των Πατρών. Ωστόσο, η τήρησι των διαδικασιών απαιτούσε χρόνο και δέν διευκόλυνε τήν εξόντωσι τοῦ ἀγνοῦ ἱεράρχη. Γιατί τά παραπτώματά του ἦταν ἐντελῶς φανταστικά. Κι οἱ ἀνακρίσεις δέν μποροῦσαν νά θεμελιώσουν τήν καταδίκη του. Γιά τόν λόγο αὐτό, ὁ Σεραφεῖμ ἔφερε τήν ὑπόθεσι στό σῶμα μέ τούτη τήν τραγελαφική εἰσήγησι: “Ἐναντίον τοῦ Πολυανῆς καί Κιλκισίου Χαρίτωνος ἔχουν διαταχθῇ ἀνακρίσεις καί ἔχει σχηματιστῇ φάκελλος. Προτείνω, νά τεθῇ ὁ φάκελλος στό ἀρχεῖο καί νά κηρυχθῇ ἔκπτωτος ὁ Μητροπολίτης”.

Ἡ ἰδιότυπη αὐτή καί ἀνήκουστη πρότασι ἔγινε ἀποδεκτή ἀπ' τούς συνοδοιπόρους του δεσποτάδες. Κι ὁ Μητροπολίτης Χαρίτων βρέθηκε ἔκπτωτος.

Κι ὅλη αὐτή ἡ ἱστορία, πού λέκιασε τόν χιτῶνα τῆς Ἐκκλησίας μας, δέν ἦταν παρά ἡ ἀρχή τοῦ δράματος.

Ὅλοι εἶχαν τότε πιστέψει πῶς γρήγορα θά ἐπικρατοῦσαν νηφάλιες σκέψεις καί πῶς ἡ ἐλληνική ἐκκλησιαστική διοίκησι θά ἐπέστρεφε, μέ συντριβή καί μετάνοια, στήν πνευματική βάσι τοῦ σεβασμοῦ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τῶν στοιχειωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Ὅμως, ἡ διάψευσι τούς περίμενε σέ κάθε βῆμα τῆς εἰκοσάχρονης θλιβερῆς διαδρομῆς.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ δέν βρῆκε ποτέ ἀνάπαυσι. Ἡ μόνη του ἐπιδίωξι ἦταν νά συντρίψῃ ὀριστικά τά θύματά του. Ἰδιαίτερα ἀπ' τήν ἐποχή πού τό Ἀνώτατο Δικαστήριό τῆς χώρας μας, τό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας, τούς δικαίωσε, ὁ προκαθήμενος κυριεύθηκε ἀπό μανία. Μέ ἀπανωτές ἀποφάσεις ἀναρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων προσέθετε καταδίκη πάνω στήν καταδίκη. Δίχως νά τούς παραπέμψῃ ποτέ νόμιμα καί Κανονικά στά ἀρμόδια ἐκκλησιαστικά Δικαστήρια. Δίχως νά ἐξαιρεθοῦν οἱ δικαστές πού στίς προηγούμενες σκηνοθετημένες δίκες τούς εἶχαν καταδικάσει ἀναπολόγητους. Δίχως νά διατυπωθῇ ἐπίσημα ἡ κατηγορία. Δίχως νά κληθοῦν νά ἀκούσουν τό κατηγορητήριο καί νά ἀπολογηθοῦν. Μέ μιά μονοκοντυλιά. Μέ ἀποφάσεις προκατασκευασμένες ἀγωνίστηκε νά φιμώσῃ καί νά δολοφονήσῃ τά θύματά του.

Ὅσοι παρακολούθησαν τά γεγονότα τῆς εἰκοσαετίας ἔχουν ἐπαναστατήσῃ. Νοιώθουν πῶς ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν φαινόμενα ἐκφυλιστικά, πού ἀλλοιώνουν καί ἀλλοτριώνουν τήν ἐκκλησιαστική ζωή. Πῶς εἰσάγουν ἓνα Βοργιακοῦ τύπου παπισμό, πού ζημιώνει ἀνεπανόρθωτα τήν Ὁρθοδοξία μας.

Καί κεῖνοι πού κατά τή ροή τοῦ χρόνου θά διαβάζουν τά περιστατικά στό ἀδέκαστο βιβλίο τῆς ἱστορίας, θά σφίγγουν τά δόντια καί θά οἰκτεῖρουν τό κύκλωμα τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς σημερινῆς ἀθλιότητας.

Ὁ Σεραφεῖμ ἀγωνίστηκε νά σφαγιάσῃ τούς Μητροπολίτες, πού δέν ἔκαμπταν τήν ράχη γιά νά τόν προσκυνήσουν. Καί σφαγίασε τήν Δικαιοσύνη.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

(Ε)

Ἡμέρες ἔξορίας καί διωγμοῦ

Οταν κάποιος ἔλθει πιά κοντά στά συγκεκριμένα γεγονότα τῆς ἐκτόπισης τοῦ μητροπολίτη Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου ἀπό τή μητρόπολή του, θά πονέσει πολύ γιά τή βιασύνη, τήν αὐθαιρεσία, τή σκληρότητα καί τή βιαιότητα μέρους τῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία κατά παράβαση τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας καί αὐτοῦ τοῦ κοσμικοῦ δικαίου καί μέ τήν ἐπικουρία τοῦ δικτατορικοῦ καθεστώτος τοῦ Ἰωαννίδη τόν σφαγίασε μαζί μέ τούς ἄλλους ἔνδεκα ἀδελφούς του.

Ἄς παρακολουθήσουμε τή ροή τῶν γεγονότων μέσα ἀπό τό ἡμερολόγιο τοῦ μακαριστοῦ ἐπισκόπου μας: «06-07-1974. Ἐδημοσιεύθηκε σήμερα στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀπόφασι τῆς Συνόδου καί αὐθημερόν μοῦ τήν ἐκoinοποίησε ὁ Σεραφεῖμ. Τό μεσημέρι

ἦταν ὁ Ἐνόπλων τήν ὥρα πού ἤρθε τό ἔγγραφο. Δόξα τῷ Θεῷ. Ἐνα μήνυμα ὑπάρχει σ' αὐτό τό διωγμό». Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος νόμισε πώς καί μόνον μέ τήν ἀπόφασι τῆς Συνόδου μποροῦσε νά ἐκδιώξει ἀπό τήν μητρόπολη τόν Ἀττικῆς Νικόδημο. «10-07-1974. Ἦρθε σήμερα ὁ Δαμασκηνός Χαλκίτης (*ἱεροκήρυκας στήν μητρόπολη Ἀττικῆς, πού ἀπέβλεπε στήν ἐπισκοποποίησή του -τελικά ποτέ δέν κατόρθωσε νά γίνει ἐπίσκοπος) μέ ἔγγραφο τοῦ Σεραφεῖμ νά παραλάβῃ ὡς γενικός ἀρχιερατικός ἐπίτροπος. Δέν τόν δέχθηκα. Τοῦ παρήγγειλα μέ τόν π. Γεώργιο νά φέρῃ γνωμάτευσι τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ὡς πρὸς τήν Συντακτική Πράξι 7, ἃν ἐφαρμόζεται στήν περίπτωσί μου. Τηλεφώνησε στόν Σεραφεῖμ. Ἐκεῖνος τοῦ εἶπε νά πάρῃ αὐριο καί

νά φέρη τήν Συντ. Πράξι καί νά καλέση τήν βοήθεια τῆς ἀστυνομίας». Τελικά ἡ ἀστυνομία ἤλθε ἀλλά, ἐπειδὴ δέν εἶχε ἐκδοθεῖ ἀκόμα τό διάταγμα ἐκπτώσεως, δέν μπόρεσε νά ἀναγκάσει τόν μητροπολίτη μας νά ἀπέλθει ἀπό τήν μητρόπολη.

Στίς 11-07-1974 νέο φοβερό βῆμα τῆς κουτσουρεμένης Συνόδου. Κήρυξε ἐκπτώτους σέ μία καί μόνη συνεδρία ἄλλους 9 μητροπολίτες μέ διαδικασίες ἀστραπή. Χωρίς νά ἀνακοινώσει στους μητροπολίτες τό παράπτωμα, ἂν ὑπῆρχε, πού διέπραξαν ἢ τήν ἀντικανονική πράξη, στήν ὁποία περιέπεσαν, χωρίς νά τοὺς καλέσει γιά νά τοὺς ἀκούσει, χωρίς τήν παραμικρή διαδικασία ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, τοὺς κήρυξε ἐκπτωτους.

Οἱ προσπάθειες κατάληψης τῆς μητρόπολης συνεχίστηκαν: «12-07-1974. Τό πρωῒ ἔστειλε τηλεγράφημα ὁ Δαμασκηνός Χαλκίτης σέ μένα καί στόν π. Γεώργιο. Ἐγώ δέν τό παρέλαβα. Τοῦ π. Γεωργίου ἦταν ὡς πρός τό περιεχόμενο ἀηθές. Ἐδινε ἐντολή νά μή ὑπακούουν σέ μένα. Ἐμάζεψα τά κλειδιά καί ἔκλεισα τήν πόρτα. Ἦρθε, χτύπησε καί ἀναγκάστηκε νά φύγῃ. Τό μεσημέρι ἀκούστηκε ὅτι ἔγινε ἔκτακτη σύσκεψι τοῦ ὑπουργικοῦ

συμβουλίου γιά τό ἐκκλησιαστικό. Ἡ ἐφημερίδα Βῆμα ἔγραψε ὅτι παρητήθη ὁ γενικός Διευθυντής Ἀγγελόπουλος.

Ἀργά τό βράδυ ὁ π. Δημήτριος Ἡλιάδης μοῦ ἐτηλεφώνησε ὅτι καταρτίσθηκε ὁ κατάλογος τῶν αὐριανῶν ἐκλεκτῶν. Δέν μπορεῖ νά δοκιμάσῃ κανεῖς τίποτα περισσότερο ἀπό ἀπογοήτευσι». Ἔτσι, πρίν κἂν βγοῦν τά διατάγματα ἐκπτώσεως τῶν δώδεκα μητροπολιτῶν γιά νά θεωρηθοῦν κενές οἱ μητροπόλεις τους, ὁ Σεραφεῖμ, μέ τό ἀκρωτηριασμένο κομμάτι τῆς ἱεραρχίας, προχώρησε σέ ἐκλογές τῶν διαδόχων τους: «13-07-1974. Ἐκαναν σήμερα ἐκλογές. Ὑποσχέθηκαν, ἄσκησαν ψυχολογική βία, προσπάθησαν νά παρασύρουν ὅλους. Δέν ὑπῆρχε παρά μόνο ἓνας ὑποψήφιος. Ὅλοι οἱ ὑποψήφιοι δέχθηκαν ἐκτός ἀπό τόν Νεόφυτο Παντζή (*καί δεύτερος κληρικός -μετά τόν π. Χρυσόστομο Πολιτόπουλο, ὁ ὁποῖος δέ δέχθηκε τά Μέγα- πού εἶχε τό ἠθικό κύρος καί τήν παρρησία νά μή δεχθεῖ νά καταλάβει θρόνο πού κενώθηκε βίαια καί ἀντικανονικά -τῇ μητρόπολη Παραμυθίας) ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι δέν θά στηρίξω τόν θρόνο μου στά πτώματα δυό προκατόχων μου. Ὑπῆρξε ἀνεξακρίβωτη πληροφο-

ρία ότι ο ύπουργός ἐθύμωσε γιατί δέν ἦταν ἐν γνώσει τοῦ θέματος τῶν ἐκλογῶν. Ἀργά τό βράδυ ὁ ἱ. Λεμπέσης μου εἶπε ὅτι χθές ἔγινε μάχη στό Ὑπουργικό Συμβούλιο. Ὁ ύπουργός Τσάκωνας ὑποστήριξε ὅτι πρέπει νά κληθοῦν ὅλοι οἱ ἱεράρχαι καί νά ἐκλέξουν νέο ἀρχιεπίσκοπο. Ὁ Χρήστου ἀντιστάθηκε λέγοντας ὅτι ἐνδιαφέρεται νά ἀποκαταστήσῃ τούς Ἱερούς Κανόνας».

Ἡ σπουδή ἦταν ἐκδηλη. Ὁ φόβος ὅτι οἱ πολιτικές ἐξελίξεις μπορούσαν νά ἀνατρέψουν τά σχέδια τῆς ἀνωμαλίας μέσα στήν Ἐκκλησία τούς ἔκανε πραγματικά νά τρέχουν. Ἐπρεπε νά βιαστοῦν νά βγάλουν τά διατάγματα ἐκπτώσεως πρῶτα τῶν 12 καί μετά τά διατάγματα ἐγκαταστάσεως τῶν νεοεκλεγέντων στίς θέσεις τους. Προηγήθηκαν τά διατάγματα τῶν 3 ἐκ τῶν 12 (Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνου, Ζακύνθου Ἀποστόλου καί Ἀττικῆς Νικοδήμου). Ἐγραφε ὁ Ἀττικῆς στό ἡμερολόγιό του: «17-07-1974. ...Ἀπό ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς καμμιά ἀλλαγὴ. Τά διατάγματα γιά τούς τρεῖς μητροπολίτας ὑπεγράφησαν. Ἄς γίνῃ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τήν ἄμπελο τήν ἐφύτευσε ἡ δεξιὰ Του. Εἰς Ἐκεῖνον ἀνήκει καί ἡ Ἐκκλησία καί ἡ ἱστορία». Στίς πιό δύσκολες στιγμές φαίνεται τό με-

γαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ αὐτοπαράδοση στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ πεποίθησις ὅτι ὁ Θεός εἶναι ὁ κύριος τῆς ἱστορίας. Ἡ ἐμπιστοσύνη ὅτι ἡ Ἐκκλησία Τοῦ ἀνήκει καί παραχωρεῖ τό κάθε τι γιά νά ἐκπληρωθοῦν οἱ ἀνεξερεύνητες σέ μᾶς βουλές Του.

Μετά τήν ἔκδοση τοῦ Προεδρικοῦ διατάγματος δέν μπορούσε πιά νά σταθεῖ στή μητρόπολη καί ξεκίνησε τή διαδικασία τῆς ἀναχώρησης. Ὅλη κι ὅλη ἡ περιουσία του τό μεγάλο πλῆθος τῶν βιβλίων του, τά ράσα του καί οἱ ἀρχιερατικές στολές του: «18-07-1974. Μάζεψα τά πράγματά μου γιά νά ἀναχωρήσω. Παραδίδομαι στήν ἀγκάλῃ τοῦ ζῶντος Κυρίου μου. Δέν ξέρω τήν ἔκτασι τῆς περιπέτειάς μου. Δέν μέ ἀνησυχεῖ αὐτό. Ἐμπιστεύομαι τήν ὑπαρξί μου στή δική του ἀγάπη». Καί νέα ἔξαρση πνευματικῆς ἀνάτασης τοῦ Ἀττικῆς Νικοδήμου. Τήν πορεία πρὸς τήν ἔξορία τήν θεωρεῖ παράδοση στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ. Δέν γνώριζε τήν ἔκτασι τῆς περιπέτειάς του. Τελικά ἀποδείχθηκε ἡ πλέον μακρά ἀπό ὅλους τούς 12 μητροπολίτες. Διήρκεσε 39 ὁλόκληρα χρόνια. Καί ὅλα αὐτά τά χρόνια παρέμεινε σταθερός στό νά ἐμπιστεύεται τήν ὑπαρξή του στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ὑπῆρξαν καί δυό ἄλλα λυπη-

ρά γεγονότα πού συνδυάστηκαν μέ τήν ἐκτόπιση τοῦ μητροπολίτη. Λέει στό ἡμερολόγιό του: «18-07-1974. ...Οἱ συνοδικοί σήμερα δέχθηκαν κατ' ἀρχήν νά δώσουν ἄλλους τίτλους στούς Μητροπολίτας πού ἔβγαλαν ἀπό τίς ἐπαρχίες των καί ἀποφάσισαν νά μή τούς ἐπιτρέψουν νά μείνουν οὔτε στήν περιοχή τήν ὁποία ἐποίμαναν οὔτε ἐκεῖ πού διηκόνησαν ὡς ἱεροκλήρυκες». Τό πρῶτο λυπηρό. Ἀναζητήθηκαν τίτλοι «πάλαι ποτέ διαλαμψασῶν» ἐπισκοπῶν γιά νά θεωρηθοῦν οἱ 12 ὡς τιτουλάριοι πλέον μητροπολίτες. Τά ὀνόματα ὅμως τῶν ἐπισκοπῶν αὐτῶν ἀναζητήθηκαν ἀπό συγκεκριμένους μητροπολίτες (γνωστούς σ' αὐτούς πού παροικοῦν στήν Ἱερουσαλήμ) νά ἔχουν ἓνα περιπαικτικό, ἰδιαίτερο γιά τόν κάθε ἐπίσκοπο, χαρακτήρα. Ἀναζητήθηκαν λοιπόν «παρατσούκλια» γιά τήν περαιτέρω ἀτίμωση τῶν μητροπολιτῶν. Τό δεύτερο λυπηρό καί ἐνδεικτικό τοῦ φόβου τῶν ἐπισκόπων μέ ἔνοχη συνείδηση. Ἐμφανίστηκε συνοδική ἐγκύκλιος, μέ ὑπογραφές πλαστογραφημένες, πού ἐπικαλεῖται ἀπόφαση τῆς κουτσουρεμένης Ἱεραρχίας τῆς 23^{ης}-7-1974 (τῇ μέρᾳ ἐκείνῃ δέ συνεδρίασε ἡ Ἱεραρχία). Μέ τήν ἐγκύκλιο αὕτη ἀπαγόρευαν στούς ἐκθρονισθέν-

τες ἱεράρχες νά κατοικήσουν στά ὄρια τῆς ἱεῤῥας μητροπόλεως πού ποιμαίνανε καί στή μητροπολιτική περιφέρεια πού διακόνησαν ὡς ἱεροκλήρυκες (δεῖτε τή θλιβερή αὕτη ἐγκύκλιο σέ ἄλλη θέση τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ). Καί μόνο ἡ κίνηση αὕτη ἀποδεικνύει τόν φόβο καί τήν ἀνασφάλεια τῶν δημιουργῶν τῆς ἀνωμαλίας στήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί τήν γνώση καί πεποίθηση ὅλων ὅτι οἱ διωκόμενοι ἐπίσκοποι «ἔχαιρον τιμῆς» σέ ὅποιο σημεῖο τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικράτειας καί ἂν πέρασαν. Φυσικά, οἱ ἐκθρονισθέντες ἱεράρχες ἀγνόησαν παντελῶς τίς ἐπιταγές τῆς ἐγκυκλίου αὐτῆς.

Μέ ἀφάνταστη εἰρήνη καί ἡρεμία στήν καρδιά του καί μέ τή θεία λειτουργία στό μικρό παρεκκλήσι τοῦ ἀγίου Σάββα ξεκίνησε ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος τήν καινούργια σελίδα τῆς ζωῆς του στόν τόπο τῆς ἐξορίας του: «19-07-1974. Τό πρῶτο βράδυ στήν ἐξορία μου. Εἶμαι ἀφάνταστα εἰρηνικός σήμερα. Σάν νά ἄνοιξε μιᾷ καινούργια σελίδα στή ζωή μου.

Τό βράδυ ἔμαθα πῶς κυκλοφόρησε τό φύλλο τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως μέ τά διατάγματα καί πῶς ὁ Δωρόθεος βιάστηκε νά τό στείλῃ στήν Κηφισιά. Δέν ἔχω πιά κανένα ἐνδιαφέρον γι' αὕτη τήν ἱστορία.

20-07-1974. Έλειπούργησα τό πρωίστό παρεκκλήσιό (τοῦ Ἀγίου Σάββα). Γεύθηκα τήν ἡρεμία. Αἰσθάνομαι ὅτι εἶναι ἕνα ἰδιαίτερο δῶρο τοῦ Θεοῦ κατά τήν παροῦσα στιγμή.

Μετά τή Θ. Λειτουργία ἔφθασαν οἱ συγκλονιστικές εἰδήσεις. Ἡ Τουρκία ἔκανε ἀπόβασι στήν Κύπρο. Ἀμέσως κηρύχθηκε γενική ἐπιστράτευσι. Οἱ εἰδήσεις μέχρι τό βράδυ συγκεχυμένες.

21-07-1974. Εἶχαμε Θ. Λειτουργία στό παρεκκλήσιό τοῦ ἀγίου Σάββα. Ἀνεκτίμητη εὐλογία τοῦ Θεοῦ αὐτό τό παρεκκλήσιό. Ἦρθαν καί μερικοί φοιτηταί».

Τήν ἀκραία ἐκτροπή στά ἐκκλησιαστικά πράγματα ἀκολούθησε ἡ τραγωδία τῆς Κύπρου καί ἡ κατάρρευση τοῦ δικατατορικοῦ καθεστώτος πού συνέπραξε στήν ἐκκλησιαστική θηριωδία ἀλλά καί στήν κακή τροπή τῶν γεγονότων τῆς Κύπρου. Στίς 23-7-1974, τέσσερις μόλις μέρες μετά τήν ἐκτόπιση τοῦ μητροπολίτη Ἀττικῆς Νικοδήμου, ἡ Ἑλλάδα βρέθηκε σέ κενό ἐξουσίας νά περιμένει τήν ἄφιξη τοῦ Καραμανλῆ. Καί στό κενό αὐτό ἐξουσίας, τό τόσο κρίσιμο γιά τήν πατρίδα μας, οἱ διώκτες ἐπίσκοποι ἔσπευσαν νά κατοχυρώσουν τά ἔργα τῆς ἀνατροπῆς τῆς Ἐκκλησίας πού εἶχαν ἐπιτελέσει. Ἔσπευσαν νά βγά-

λουν στό Ἐθνικό Τυπογραφεῖο τά Προεδρικά Διατάγματα ἐκπτώσεως τῶν 9 ὑπόλοιπων ἐκθρονισθέντων, καθὼς ἐπίσης καί τά Προεδρικά Διατάγματα τῶν 12 ἤδη ἐκλεγμένων καί χειροτονημένων (ὅσων ἐξ αὐτῶν προέρχονταν ἀπό τόν ἱερατικό βαθμό) ἐπισκόπων ἀντικαταστατῶν τους. Δύο μαρτυρίες ἀποκαλύπτουν τό θλιβερό αὐτό γεγονός.

Ἡ πρώτη ἀπό τό ἡμερολόγιο τοῦ Ἀττικῆς: «23-07-1974. Ἀναγγέλθηκαν τό ἀπόγευμα σημαντικές κυβερνητικές ἀλλαγές. Ἔρχεται ὁ Καραμανλῆς καί σχηματίζει κυβέρνησι ἐθνικῆς ἐνότητος.

Οἱ ἐκκλησιαστικοί βιάστηκαν νά βγάλουν σήμερα τά διατάγματα ἀπομακρύνσεως τῶν ἐννέα Μητροπολιτῶν καί προσπάθησαν νά τά κοινοποιήσουν στούς Μητροπολίτας».

Ἡ δεύτερη μαρτυρία ἀπό τό βιβλίό τοῦ μητροπολίτη Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου «Εἶπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ» (σελ. 143): «Οἱ ἐκκλησιαστικοί φοβήθηκαν τήν μεταπολίτευση. Κι ἔτρεξαν νά ἀσφαλίσουν τά ἔργα τους. Ὁ Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης Χρυσόστομος (Βούλτσος), στενός συνεργάτης τοῦ Σεραφεῖμ, πῆγε στό Ἐθνικό Τυπογραφεῖο κι ἐπιστάτησε στή δημοσίευση τῶν διαταγμάτων. Στό κενό τῆς ἐξουσίας. Δίχως οἱ

ύπουργικές ύπογραφές, πού φιγουράριζαν κάτω από τά διατάγματα, νά ἔχουν πέραση. Καί μέ τήν ἀπουσία τοῦ πνεύματος τῆς δικαιοσύνης καί τῆς ἀγάπης.

Τό φύλλο ἔχει ἀριθμό 284 καί ἡμερομηνία 23 Ἰουλίου 1974. Ὁ καθένας μπορεῖ νά τό ἐλέγξει».

Μέ τήν ἔλευση τῆς δημοκρατίας στήν Ἑλλάδα, ἀπό πλευρᾶς ἐκκλησιαστικῆς εἶχε ἀπομείνει μιά καί μοναδική ἐκρεμότητα: ἡ διαβεβαίωση τῶν 12 βιαίως καταλαβόντων τούς ἐπισκοπικούς θρόνους. Οἱ 12 ἐκθρονισθέντες προσπάθησαν νά ἐνημερώσουν τόσο τόν ὑπουργό Παιδείας καί Θρησκευμάτων Λοῦρο (τόν ἐπισκέφθηκε ἀντιπροσωπεΐα τῶν 12, οἱ Ἀλεξανδρουπόλεως Κωνσταντῖος, Χαλκίδος Νικόλαος καί Τρίκκης Σεραφεῖμ) ὅσο καί τόν ἴδιο τόν Πρωθυπουργό (ἐστάλη ἔγγραφο στόν Πρωθυπουργό γιά ἀναβολή ὁποιασδήποτε ἐνέργειας –βλέπε «Εἶπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ», σελ. 147-149). Παρ' ὅλα αὐτά οἱ διαβεβαιώσεις τῶν καταλαβόντων τίς 12 μητροπόλεις μητροπολιτῶν δόθηκαν στίς 27-7-1974, μέ παρέμβαση πολιτικοῦ προσώπου, στενοῦ φίλου τοῦ Σεραφεῖμ, πού ἔπαιξε πρωτεύοντα ρόλο στήν ἐκλογή του στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο μέση δικτατορία.

Μέ αὐτήν τήν ξέφρενη ταχύ-

τητα, τήν ἄμετρη αὐθαιρεσία καί τήν σκληρότατη βία μιά ὁμάδα ἱεραρχῶν, ἐξυπηρετώντας ταπεινά συμφέροντα καί ἐκπληρώνοντας ἀλληλοεξυπηρετήσεις, ἔσπρωξαν μέ ἀναλγησία καί κακότητα 12 ἀδελφούς τους μητροπολίτες στό περιθώριο τῆς διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπό κεῖ καί πέρα συναντᾶμε τόν διωγμένο ἐπίσκοπο Νικόδημο στόν τόπο τῆς ἐξορίας του: ἕνα σπίτι στήν Ἁγία Παρασκευή πού ἡ ἀγάπη τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς Μακρυνοῦ τοῦ παραχώρησε γιά νά κατοικεῖ ὅσο τό χρειαστεῖ. Τόν βλέπουμε νά προσφέρει τήν ἀναίμακτη θυσία στό παρεκκλήσιο τοῦ Ἀγίου Σάββα (ἐντός τῆς κατοικίας πού τοῦ παραχωρήθηκε) καί νά προσφέρεται καί ὁ ἴδιος θυσία στό Θεό ὡς γνήσιος ἀρχιερέας τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέα Χριστοῦ. Γρήγορα, ἄρχισε νά περιβάλλεται ἀπό γνήσιους ἀδελφούς πού τοῦ στάθηκαν μέ εἰλικρινῇ ἀγάπη καί ἐκεῖνος τούς διακόνησε ταπεινά στήν ἐν Χριστῷ ζωή. Συγκροτήθηκε μιά δυναμική εὐχαριστιακή κοινότητα, «τό Ἐκκλησίασμα τό μικρό τό Παμμέγιστο!» (δεῖτε τό ποίημα «Θρόμβοι αἵματος» σέ ἄλλο μέρος τοῦ τεύχους).

Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Μπουσδέκης

Ἀνασφάλειες καὶ φόβοι τῶν ἐνόχων

Απὸ τὸ βιβλίο τοῦ μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Νικοδήμου
 “Εἰπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ” (σελ. 144-145)

“Υπάρχει κι ἓνα δεύτερο κείμενο ντροπῆς, ποὺ ἐκδόθηκε μὲ τὴν ἴδια ἡμερομηνία. Πρόκειται γιὰ μιὰ συνοδικὴ ἐγκύκλιο, ποὺ φέρνει ἐπίσημα τίς ὑπογραφές τῶν μελῶν τῆς ἀριστίνδην Ἱεραρχίας, ἐμπλουτισμένης μὲ τοὺς νέους Μητροπολίτες, σύμφωνα μὲ τὴν Συντακτικὴ Πράξη 7.

Σύνδοδος δὲν συνεδρίασε κείνη τὴ μέρα. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν θολή. Ἡ δικτατορία εἶχε πέσει. Ἡ καινούργια κατάσταση δὲν εἶχε ἀκόμα μορφοποιηθεῖ. Ὅλοι καρφωμένοι στὰ ραδιόφωνά τους, περίμεναν νὰ δοῦν ποιά θὰ εἶναι ἡ ἐξέλιξη. Θὰ μπορέσουμε νὰ μεταπηδήσουμε εἰρηνικά στὴν κατάσταση τῆς ἐλευθερίας ἢ θὰ ἀντιμετωπίσουμε ἐξοντωτικὸ ἐμφύλιο πόλεμο;

Στὴ συνοδικὴ ἐγκύκλιο παρουσιάζεται ὅτι συνεδρίασε ἡ ἀριστίνδην Ἱεραρχία καὶ πήρε ἀποφάσεις. Ὅμως, οὔτε ἡ Σύνδοδος συνεδρίασε οὔτε ἀποφάσεις πήρε. Ἡ ἐγκύκλιος εἶναι ἐπινόηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ κι οἱ ὑπογραφές ποὺ τὴ συνοδεύουν, πλαστογραφημένες.

Καὶ ποιοὶ εἶναι τὸ περιεχόμενο τῶν ἀποφάσεων καὶ τῆς ἐγκυκλίου; Ἡ σκληρὴ κι ἀπάνθρωπη ἀπαγόρευση νὰ παραμείνουν οἱ διωγμένοι Μητροπολίτες στίς ἐπαρχίες τους. Πρέπει νὰ φύγουν μακριά. Γιὰ νὰ μὴν ἐνοχλοῦν τοὺς καταληψίες τῶν θρόνων τους στὴν ἄσκηση τοῦ ἔργου τους!!

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀθήνησι τῇ 23/7/1974

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2026

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: Περί τόπου μονίμου ἐγκαταστάσεως ἐξερχομένων τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας Ἀρχιερέων καὶ συνταξιούχων Ἱεροκληρῶν.

Κατὰ χρέος μεριμνῶσα ἡ Ἱ. Σύνδοδος πρὸς διαφύλαξιν ἐν παντί τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐνότητος καὶ ἀποφυγῇ πάσης αἰτίας, δυναμένης νὰ δημιουργήσῃ ἀφορμὰς παραπικρασμοῦ μεταξύ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, ἰδίᾳ τῶν νεωστί ἐκλεγέντων καὶ κατασταθέντων εἰς κενὰς Μητροπολιτικὰς ἑδρας, καὶ βλάβης, ὡς ἐκ τούτου, τοῦ

σωτηριώδους ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ὁπωσδήποτε ἐξελθόντων ἢ ἐξερχομένων τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας Σεβ. Ἱεραρχῶν ἐν ταῖς περιφερείαις, ἃς οὗτοι μέχρι τοῦδε ἐποίμαναν, πλὴν εἰάν ἐν αὐταῖς κεῖται ἡ γενέτειρα αὐτῶν ἢ ἐν ταῖς περιφερείαις ἐν αἷς ὑπηρετήσαν κατὰ τὸ παρελθόν ὡς Ἱεροκλήρυκες. Τὸ μέτρον τοῦτο ἀποσκοπεῖ, ὡς προεγράφη, εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῶν νέων Μητροπολιτῶν ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν ἀνατεθέντων αὐτοῖς ποιμαντορικῶν καθηκόντων, δεδομένου ὅτι οἱ ἀντικανονικοὶ κηρυχθέντες καὶ ἔκπτωτοι γενόμενοι πρὸ αὐτῶν ποιμενάρχαι, διὰ τῶν μέχρι σήμερον γνωστοποιηθεισῶν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἐνεργειῶν αὐτῶν ἐδημιούργησαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μέλλουσι παρέχειν πράγματα τοῖς νέοις Μητροπολίταις.

Πρὸς τοῦτοις ἡ Ἱ. Σύνοδος ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως καὶ οἱ συνταξιοδοτούμενοι Ἱεροκλήρυκες μὴ παραμένωσιν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις ἐν αἷς διηκόνησαν τὸν θεῖον λόγον ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τῆς Ἱ. Συνόδου.

Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος, ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ὁ Πειραιῶς ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ, ὁ Σεβρίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ὁ Ἀρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ, ὁ Ἀττικῆς ΔΩΡΟΘΕΟΣ, ὁ Κορινθίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ, ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ὁ Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου ΠΑΥΛΟΣ, ὁ Λήμνου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ, ὁ Περιστερίου ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου ΔΩΡΟΘΕΟΣ, ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ, ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΣΩΤΗΡΙΟΣ, ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ, ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ὁ Κεφαλληνίας ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ, ὁ Ἀργολίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ὁ Νέας Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ, ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ, ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ, ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ, ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΣΠΥΡΙΔΩΝ, ὁ Μαρωνείας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ὁ Δέσποτης ΚΟΣΜΑΣ

Μὲ τὴν ἐγκύκλιον αὕτη κλείνει ἡ περίοδος τῆς Δικτατορίας. Καὶ σφραγίζεται τὸ πρῶτο κεφάλαιον τῆς ἱστορίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς τυραννίας.

Τὸ ἔθνος βγήκε ἀπὸ τὰ δεσμὰ. Ὅμως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἀνάνηυσε. Δὲν δρασκελίσε ἔξω ἀπὸ τὸ συρματοπλέγμα. Ἡ περιπέτειά της πῆρε μῆκος. Ἡ βία ἔμεινε νὰ τὴν πνίγει. Ἡ αὐθαίρεσις, παντρεμένη μὲ τὴ θρυσότητα, συνέχισε νὰ τὴν ἐξευτελίζει. Ἡ ἐμπάθεια ὀρμητικὴ καὶ ἀνεξέλεγκτη, ἐξακολούθησε νὰ τὴν ἐκτρέπει ἀπ' τὴν πορεία της καὶ ἀπ' τὸ κλίμα τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἄξιος ἐργάτης τῆς Ἐκκλησίας

Ο μακαριστός Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος κυρός Νικόδημος ἔμεινε στή διοίκηση τῆς Μητροπόλεώς του, τήν ὁποία τοῦ ἐμπιστεύθηκε τό Πανάγιο Πνεῦμα νά διαποιμάνει, ἔξι μόνο χρόνια, πού σφραγίστηκαν ἀπό τήν ἀγάπη καί τήν ἐργώδη μέριμνά του, ὡς ὑπεύθυνου πατέρα, γιά τό λαό τοῦ Θεοῦ. Ἡ θητεία αὐτή διακόπηκε βίαια μέ ἀδίκες καί ἀντικανονικές πράξεις τῆς διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας μας, μιᾶς Συνόδου «ληστρικῆς», ὅπως ἀνέκυψε μέσα ἀπό τίς ἀνώμαλες πολιτικές ἐξελίξεις τοῦ 1973. Ὁ ἀνιέρως αὐτός διωγμός κράτησε 40 χρόνια. Τήν 1/4/2013 ὁ μακαριστός Γέροντας Ἱεράρχης κλήθηκε ἀπό τόν Κύριο, τόν στρατολόγο καί ἀληθινό ἐργοδότη του στόν ἀγρό τῆς Ἐκκλησίας, νά ἀναπαυθεῖ, «κεκμηκώς», στούς οὐράνιους κόλπους Της.

Στή διάρκεια τῶν 40 αὐτῶν χρόνων ὁ μαρτυρικός Ἐπίσκοπος πλαισιώθηκε ἀπό πλῆθος πιστῶν, πού, ἄλλοι ἐγγύτε-

ρα, ἄλλοι ἀπό κάποια ἀπόσταση, τόν συνόδευσαν συμπάσχοντες στή λιτάνευση τοῦ πάθους του. Ὑπῆρξαν ὅμως καί ἀρκετοί, πού στάθηκαν ἐπικριτικά ἀπέναντί του. Ἦταν εἴτε οἱ συνήθεις μίσσθαρνοι κεκράκτες κάθε μορφῆς κέντρων ἐξουσίας εἴτε ἀγαθοί πιστοί, ἀλλά εὐπιστοι καί περιδεεῖς μπροστά στήν ὁποια, καλή ἢ κακή ἀδιακρίτως, σφραγίδα ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας. Κάποιοι ἐξακολουθοῦν νά τόν ἐπικρίνουν ἀκόμα καί τώρα, μετά τήν κοίμησή του. Ἡ κύρια μομφή ἐναντίον του εἶναι ὅτι ἔβλαψε τήν Ἐκκλησία μέ τήν «γεμάτη ἐμπάθεια»(!) ἐμμονή του στήν διεκδίκηση τοῦ δίκιου του. Καί ἀναγνωρίζουν μέν ὅτι ἀναίτια, ἀντικανονικά καί παράνομα διώχθηκε, ὅμως τόν κατηγοροῦν: «Κρίμα! Ἔθετε τή δικαίωσή του πάνω ἀπό τήν εἰρήνη καί τήν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας» πάνω ἀπό τήν προαγωγή τοῦ ἔργου Της. Μέ δεδομένες τίς ἀρετές, τίς γνώσεις, τίς κηρυκτικές καί συγγραφικές του ἱκανότητές, μέ τήν

γλωσσομάθειά του καί τή δραστηριότητά του θά λάμπρυνε τήν Ἐκκλησία μέ τό ἔργο του, ἄν γινόταν πιό διαλλακτικός ἄν δεχόταν προτάσεις, πού τοῦ ἔγιναν, γιά τοποθέτησή του σέ «προσωποπαγή» Μητρόπολη ἢ, τέλος πάντων, ἄν ἔθετε τόν ἑαυτό του μέ ὑπακοή στή διάθεση τῆς Ἱ. Συνόδου γιά νά τόν ἀξιοποιήσει, ὅπως ἐκείνη ἔκρινε». Παλιός Μητροπολίτης εἶχε πει: «Κανονικῶς-ἀντικανονικῶς, νομίμως-παρانونίμως, ὅτι ἔγινε, ἔγινε. Πρέπει νά τό δεχθεῖ»!

Ἐσχατος ἀπ' ὅσους, τά τελευταῖα χρόνια, βρέθηκαν κοντά στό μακαριστό Ἐπίσκοπο, εἶδαν τό διωγμό του καί ἀκοῦνε πότε-πότε ἀκόμα καί τώρα τίς ἴδιες ἐπικρίσεις, νιώθω χρέος μου νά τίς σχολιάσω. Δέν θά ἀναφερθῶ στά γεγονότα τῶν σκληρῶν 40 χρόνων, στίς μεθοδεύσεις καί τίς ἱντριγκες, στό τί πράγματι τοῦ προτάθηκε, καί τί ἀφέθηκε τεχνέντως νά διαρρεύσει ὅτι τάχα τοῦ προτάθηκε, στό τί τοῦ ζητήθηκε καί πῶς ἐκεῖνος ἀνταποκρίθηκε. Ὅλ' αὐτά ἔχουν ἐκτεθεῖ μέ ντοκουμέντα σέ εἰδικά συγγράμματα τοῦ μακαριστοῦ Πατέρα καί ἀπό τίς σιῆλες αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ, ὅπου καί συνεχίζουν νά δημοσιεύονται καί μετά τήν κοίμησή του. Ὅλο αὐτό τό ὑλικό εἶναι στή διάθεση τοῦ ἐρευνητῆ τῆς σύγχρονης ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀλλά καί κάθε πιστοῦ, πού θά ἤθελε νά ἐνημε-

ρωθεῖ. Ἐγώ θά ἤθελα μόνο νά καταθέσω κάποιες προσωπικές προσεγγίσεις στά ψυχογραφήματα τῶν συντελεστῶν τοῦ θλιβεροῦ αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δράματος.

Κατά τήν ἀποψή μου, τά παραπάνω εὐσεβοφανῆ ἐπικριτικά σχόλια, πού διοχέτευαν κύκλοι διωκτῶν τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχη, ἀποκαλύπτουν ὑπερμετρῆ ὑποκρισία. Ἐνῶ, δηλαδή, ἀναγνωρίζονται στό Γέροντα ἀνώτερο ἥθος, ἀκεραιότητα καί σπάνια χαρίσματα, ἐνῶ κρίνεται ἄδικη ἡ δίωξή του καί ἐπιζήμια γιά τήν Ἐκκλησία ἡ ἀποπομπή του ἀπό τή διοίκησή Της, ἐν τούτοις, ἐπιρρίπτεται ἡ εὐθύνη γιά τήν ὅποια ζημία ὑπέστη ἡ Ἐκκλησία σ' αὐτόν, τό θύμα, καί καταβάλλεται κάθε προσπάθεια νά τεθεῖ στό ἀπυρόβλητο, ὡς ἐξ ὀρισμοῦ ἄμεμπτος, ὁ θύτης, ὁ «βαθύς πυρήνας» τῆς ἐξουσίας μέ τίς ραδιοургίες του. Ἡ λογική ἀσυνέπεια αὐτῆς τῆς συλλογιστικῆς δέν συνάδει μέ τούς ὅρους τοῦ «Νόμου τῆς Χάριτος», πού πρέπει νά πρυτανεύει στή διοικητική σφαῖρα τῆς Ἐκκλησίας· μόνο στά πλαίσια τοῦ ... «νόμου τῆς ζούγκλας» μπορεῖ νά βρεῖ δικαίωση!

Ἡ ἀδικία, πού διαπράχθηκε στό πρόσωπο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη μας, πρέπει νά κριθεῖ καθ' ἑαυτήν ὡς πράξη ἀπάδουσα πρὸς τή χρηστή διοίκηση ἐνός ἱεροῦ καθιδρύματος καί μά-

λιστα της Ἐκκλησίας. Καί τοῦτο ἀνεξάρτητα ἀπό τήν προσωπικότητα τοῦ ἀδικηθέντος. Οἱ Ἅγιοι Σύνοδοι, μέλη τῶν Συνόδων, ἐπὶ 40 χρόνια ἐπανειλημμένα τόν ἔκριναν κατά πλειοψηφία ἀνάξιο δικαίωσης, χωρίς νά τοῦ ἀπαγγεῖλουν κάποια, ἔστω στοιχειώδη, πραγματική κατηγορία. Οἱ μόνες «κατηγορίες» σέ βάρος του ἦταν ὅτι ... διεκδικοῦσε τή δικαίωσή του (!)· δηλαδή, δέν ἀποδεχόταν τήν ἄνευ δίκης καταδίκη του, καί ζητοῦσε εἴτε νά δικαστεῖ κατά τούς Ἱερούς Κανόνες, ἂν κάτι κακό εἶχε διαπράξει, εἴτε νά ἐπανέλθει στή θέση του. Καί αὐτό τό κατηγορητήριο-φενάκη συνοψίστηκε ψευδεπίγραφα σέ μιά φράση: «Ἀνυπακοή στήν Ἐκκλησία». Φαίνεται, ὁ Μακαριστός ἦταν «βαρὺς καί βλεπόμενος» γιά τούς κρατοῦντες!

Τέτοια ἄθλια διοικητικά τερτίπια ἀποτελοῦν προσβολές στό ἀκήρατο πρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας καί δυσχεραίνουν τήν ἀποδοχή τοῦ μηνύματός Της ἀπό τόν κόσμο. Αὐτά εἶναι πού βλάπτουν, δέν οἰκοδομοῦν τήν Ἐκκλησία καί τό λαό Της. Ἀποτελεῖ δέ σπουδαία ὑπηρεσία πρὸς Αὐτήν ἡ σπηλίτευσίς τους, κάτι πού θεωροῦσε χρέος του ὁ μακαριστός Ἱεράρχης, γιά νά μὴν καθιερωθεῖ χωρίς ἀντίδραση ὡς ἀποδεκτή ἀπό τό λαό τοῦ Θεοῦ ἡ καταπάτηση τῶν Ἱ. Κανόνων στή διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας. Τήν ἐνημέρωση τοῦ ποιμνίου καί στά θέματα αὐτά τή θεωροῦσε ἀναπόσπαστο τμή-

μα τῆς ὅλης ποιμαντικῆς του μέριμνας. Γιάτί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά κυκλοφοροῦσαν σχιζοφρενικές ἐκκλησιολογικές θέσεις, πρὸς παραπλάνηση τοῦ κόσμου, τοῦ τύπου: «Ἀφῆστε τί λένε οἱ Ἱεροὶ Κανόνες. Τί λέει Ἐκκλησία!»! Δηλαδή, ἡ ὁποιαδήποτε περιστασιακή συνοδική πλειοψηφία, ἔστω καί αὐθαίρετοῦσα ἀντικανονικῶς καί παρανόμως, ἔστω κι ἂν οἱ ἐπίσκοποι πού τήν ἀποτελοῦσαν ἐνεργοῦσαν ὡς «προβατόσχημοι λύκοι»!...

Ὁ Μητροπολίτης κυρός Νικόδημος εἶχε ἀπό τή νεότητά του δοθεῖ ὁλοκληρωτικά στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὁ εὐαγγελισμός τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ καί ἡ κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς πνευματικῆς ἐν Χριστῷ ἐπιβίωσης του, ἦταν φλόγα κινητήρια στήν καρδιά τοῦ μακαριστοῦ Ἐπισκόπου, ὅταν, λαϊκός ἀκόμα, ἐντάχθηκε στήν μοναστική, μέσα στόν κόσμο, ἀδελφότητα «ΖΩΗ». Ἀπό τά κείμενά του περὶ ἱερωσύνης εἶναι πασιφανές πόσο ἡ διακονία του στό Ἱερό Θυσιαστήριο τοῦ φλόγιζε τήν καρδιά καί πόσο εὐγνώμων ἦταν πρὸς τό Θεό πού τόν ἐκάλεσε νά τό ὑπηρετήσῃ. Ὅμως ὁ σχεδιασμός του γιά τήν ἔνταξί του στό ἐργατικό δυναμικό τῆς Ἐκκλησίας δέν ἔθετε ὡς προαπαιτούμενο τήν ἔνταξί του στόν κλῆρο, πολύ δέ περισσότερο τήν ἀνάρρησή του στό βαθμό τῆς Ἀρχιερωσύνης. Σέ ἄλλες σελίδες τοῦ περιοδι-

κοῦ μας καταγράφονται οἱ διάφορες φάσεις τῆς διαδρομῆς του στό χώρο τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ μακαριστός Γέροντας εἶχε ἀναθέσει στόν Κύριο ὅλο του τό εἶναι καί περίμενε Ἐκεῖνον νά τόν ἐπιστρατεύσει στό ἔργο Του, ὅταν καί ὅπως ἤθελε. Ὁ Ἐπίσκοπός μας, πάντως, ἀξιοποίησε σέ κάθε περίσταση τῆς ζωῆς του, κάτω ἀπ' ὅποιες συνθῆκες καί ἂν βρέθηκε, τά πλούσια τάλαντά του πρός δόξαν Θεοῦ. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀκούγεται ἀστεία καί ἐξωπραγματική ἡ ἐπὶ κριση ὅτι ἔβλαψε τήν Ἐκκλησία μέ τήν μὴ ἀποδοχή τῆς ἀντικανονικῆς καί παράνομης καταδίκης του.

Τό πλῆθος τῶν πιστῶν, πού μέ ἀγάπη καί ἀνιδιοτέλεια ἐπικοινωνοῦσε ἐλεύθερα μέ τόν μακαριστό Ἐπίσκοπο καθ' ὅλη τή διάρκεια τοῦ διωγμοῦ του καί δεχόταν τήν ποιμαντική μέριμνά του καί τή χάρη τῶν μυστηρίων ἀπό τά χέρια του, τοῦ προσέφερε τήν εὐφρόσυνη ἐμπειρία τῆς ἁδολῆς σχέσης τοῦ γνήσιου ποιμένα πρός τό ποίμνιό του. Σχέσης ἀνυστερόβουλης ἐμπιστοσύνης, πού ξεπερνᾷ τά ὅρια τούτου τοῦ κόσμου. Σέ πολλά κείμενά του ἔχει ἐκφράσει τήν εὐγνωμοσύνη του πρός τόν Κύριο γιά τήν ἐμπειρία αὐτή, πού τήν θεωρεῖ ὡς ἐξ οὐρανοῦ ἀντίδοτο τοῦ διωγμοῦ του. Ἀπ' ὅσους πῆγαν κοντά του ἀπό τήν ἀρχή, μερικοί ἀπομακρύνθηκαν, ἄλλοι πάλι προστέθηκαν σέ διά-

φορες φάσεις τῆς 40χρονης πορείας. Ὅλοι, ὅμως, κατά τό μέτρο τῆς δεκτικότητας καί τῆς προαιρέσεως τοῦ καθενός, πολλά ὠφελήθηκαν καί ἐμπνεύστηκαν ἀπό τήν ἀγάπη του πρός τό Θεό, τή θυσιαστική του προσήλωση στό σωτήριο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, τίς γνώσεις, τή σοφία, τήν καρτερία, τήν ἀγωνιστικότητα, τήν πνευματικότητά του.

Τώρα πού ὁ κύκλος τῆς ζωῆς τοῦ μακαριστοῦ Ποιμενάρχη μας ἔκλεισε, ἡ προσφορά του στήν Ἐκκλησία μένει θησαυρισμένη στά συγγράμματά του καί στίς μνῆμες καί ἐμπειρίες ὄλων, ὅσοι εἶχαμε τήν εὐλογία νά σχετιστοῦμε πνευματικά μαζί του. Εἶναι πλοῦτος, «προσθεθεῖσα ἀξία», στή συνείδηση τῆς μητέρας μας Ἐκκλησίας, πού προσφέρεται ἀδάπανα καί ἀπλόχερα σέ ὅσους ἀπό τά παιδιά Της ἐπιθυμοῦν νά τόν γευθοῦν

Ἐ. Χ. Οἰκονομάκος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Μηνιαῖο Δελτίο
Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης
Κωδικός 2360
Ἱδιοκτῆτης-Ἐκδότης
ὁ Ἀρχιμανδρίτης
Εἰρηναῖος Μπουσδέκης
Διεύθυνση
190 11 Αὐλών-Ἀττικῆς
Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ
Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

ΘΡΟΜΒΟΙ ΑΙΜΑΤΟΣ

Τῷ ἀρχιερεῖ Κυρίῳ Νικοδήμῳ
ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 15ετοῦς ἀρχιερατείας

Κανείς δέν πίστευε στά λόγια σου, Κύριε.

κι ὅμως ἦταν τόσο διάφανα

ὅπως μιά χούφτα νερό στήν παράμη μας.

-Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν!...

θρόμβοι αἵματος στήν αἱμάτινη πορεία σου

στούς διαρροισμούς τοῦ "καθίσαι ἐκ δεξιῶν καί ἐξ εὐωνύμων" σου.

ρέξεις ἀπρές καί ἀπέραντες

ὅσο τό Φῶς τοῦ Ἡλίου τοῦ Πάνσεπτου.

μαχαίρι κοφτερό στό μίσχο τῆς Ἀγάπης δίστομο.

χάντρες κουδουνάτες στούς μή δυναμένους "πιεῖν τό ποτήριον".

Γρῶσσεσ Φωτιᾶς στά μάτια τῶν τυφλῶν πού εὐσπραχίστηκες.

-Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν!...

πῶς ν' ἀντικρύσουμε τήν πύρινη μορφή τῶν λόγων σου!

ναί Κύριε

τώρα πού πορεύεσαι στήν αἱμάτινη πορεία σου

θυμήσου τά βήματά μας τά δειρά τά ἀσήμαντα.

θυμήσου τήν ὁδοιπορία τοῦ δούλου σου Νικοδήμου ἀρχιερέως σου

στό Γοργοθά καί στήν Ἀνάστασι τῆς Ἐκκλησίας σου...

θυμήσου τό Ἐκκλησίασμα τό μικρό τό Παμμέγιστο!

Νίκος Ἀρβανίτης

14 Ἀπριλίου 1983

Ταπεινὸ Ἀντίδωρο

Ἀπὸ τό Ἐκκλησίασμα τό μικρό τό Παμμέγιστο

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στό διαδίκτυο.

Διεύθυνση: www.el-pliinfoforisi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στό διαδίκτυο

(γιά μιά γνωριμία μέ τό συγγραφικό ἔργο τοῦ

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: www.spora.gr